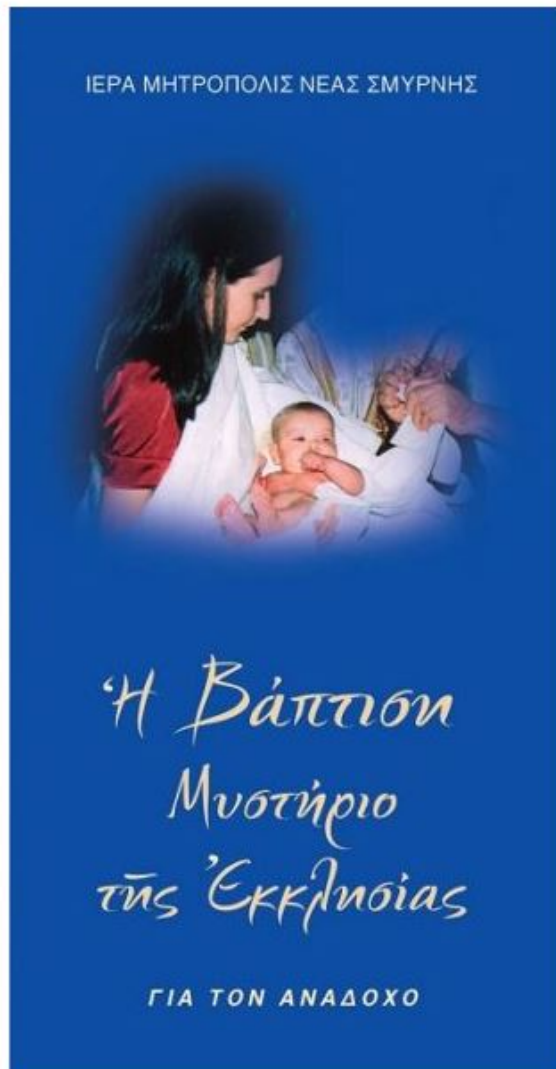

Η Βάπτιση Μυστήριο της Εκκλησίας - ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ

Μητροπολιτικό Έργο / Ι.Μ. Νέας Σμύρνης

Εκ του εντύπου της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης, “Η Βάπτιση, Μυστήριο της Εκκλησίας - ΓΙΑ ΤΟΝ ΑΝΑΔΟΧΟ”, όπως αυτό δημοσιεύεται στον επίσημο ιστοτόπο της Ιεράς Μητροπόλεως, ακολουθούν τα εξής:

ΓΙΑΤΙ Ο ΝΗΠΙΟΒΑΠΤΙΣΜΟΣ;

Ἡ Ἐκκλησία ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά της μαζί μέ τό βάπτισμα τῶν ἐνηλίκων υἱοθέτησε καί τόν νηπιοβαπτισμό, δηλαδή τό βάπτισμα τῶν νηπίων καί μικρῶν

παιδιών. Τήν αρχαία αυτή παράδοση συνεχίζει μέχρι σήμερα. Για ποιούς λόγους;

- Πρώτον, γιατί δεν θέλει να στερήσει ακόμη και τα νήπια από τη λυτρωτική χάρη του μυστηρίου του Βαπτίσματος.
- Καί δεύτερον, γιατί τα νήπια που βαπτίζει είναι παιδιά χριστιανών γονέων, μελών της Εκκλησίας. Οι χριστιανοί γονείς είναι αυτοί που τα προσκομίζουν με τη θέλησή τους στην Εκκλησία και της ζητούν να τα βαπτίσει.

Όπως οι γονείς, που φέρνουν ένα παιδί στον κόσμο, αποφασίζουν για ό,τι αφορά το παιδί τους μέχρι που να ενηλικιωθεί (χωρίς να ζητούν προηγουμένως τη συγκατάθεσή του), αποβλέποντας στο συμφέρον του παιδιού τους, έτσι και οι ίδιοι, όντας ορθόδοξοι χριστιανοί, αποφασίζουν να το βαπτίσουν και να το καταστήσουν μέλος της Εκκλησίας.

Καί επειδή ακριβώς το νήπιο δεν μπορεί να συγκατατεθεί και δεν έχει επίγνωση της σημασίας του γεγονότος που τελείται, ή Εκκλησία αξιώνει από τους χριστιανούς γονείς του νηπίου και από τον ανάδοχό του να αναλάβουν την αυτονόητη ευθύνη να αναθρέψουν το παιδί χριστιανικά.

* * *

Τό Βάπτισμα όταν έχει τελεστεί κανονικά (δηλαδή από λειτουργό που έχει κανονική ιερωσύνη και σύμφωνα με τους θεμελιώδεις λειτουργικούς τύπους) δεν επαναλαμβάνεται. Έστω κι αν ο άνθρωπος απομακρύνθηκε από τον Θεό. Έστω κι αν υπέπεσε σε βαρύτατα αμαρτήματα. Έτσι, ο αναβαπτισμός απαγορεύεται αυστηρά. Η βαπτισματική χάρη που λαμβάνει ο πιστός παραμένει ανεξάλειπτη, γιατί τα δώρα που δίνει ο Θεός στον άνθρωπο δεν τα παίρνει ποτέ πίσω. Όμως, όσο ο άνθρωπος παραμένει μακριά από τον Θεό, αποκομμένος από την εύλογημένη ζωή της Εκκλησίας, ή χάρη του μυστηρίου μένει ανενεργός.

Άγαπητέ Ανάδοχε,

αποδέχτηκες την τιμή που σου έκαναν δύο αδελφοί μας χριστιανοί γονείς, να γίνεις ο ανάδοχος του παιδιού τους. Ο ρόλος του αναδόχου δεν έχει απλώς κοινωνικό χαρακτήρα. Πρωτίστως έχει πνευματικό και ουσιαστικό. Ο ανάδοχος έπωμίζεται την ευθύνη -μαζί, φυσικά, με τους χριστιανούς γονείς του παιδιού- να μεταλαμπαδεύσει στον νεοφώτιστο χριστιανό τη χριστιανική πίστη. Να τον οδηγήσει, καθώς θά μεγαλώνει, στη συνειδητή χριστιανική ζωή.

Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΑΝΑΔΟΧΟΥ

Ἡ πνευματική εὐθύνη τοῦ Ἀναδόχου γιά τήν Ἐκκλησία ἀρχίζει ἀπό τήν ὥρα πού τελεῖται τό Βάπτισμα. Ὁ ἀνάδοχος ἔχει ρόλο σ' αὐτό. Συμμετέχει καί συμπράττει, ἀναπληρώνοντας κατά κάποιον τρόπο τό νήπιο πού κρατᾷ στά χέρια του καί πού λόγω ἡλικίας ἀδυνατεῖ τό ἴδιο νά συμπράξει.

Αὐτό γίνεται ἰδιαίτερα στήν Ἀκολουθία τῆς Κατηχήσεως, πού προηγεῖται τοῦ καθαυτοῦ μυστηρίου τοῦ Βαπτίσματος. Ἐδῶ καταχωρίζουμε τό τμήμα ἐκεῖνο πού ἀφορᾷ τόν ἀνάδοχο καί πού θά πρέπει, ἀγαπητέ Ἀνάδοχε, νά μελετήσεις προσεκτικά, ὥστε νά ἀπαντᾷς ὁ ἴδιος καί μέ ἀκρίβεια σέ ὅ,τι σέ ἐρωτᾷ ὁ ἱερεύς. Αὐτονόητο ὅτι σύ, ὁ ἀνάδοχος, μέ εὐλάβεια καί εὐκρίνεια, θά ἀπαγγεῖλεις στήν κατάλληλη στιγμή τό Σύμβολο τῆς Πίστεως.

Α Κ Ο Λ Ο Υ Θ Ι Α Τ Η Σ Κ Α Τ Η Χ Η Σ Ε Ω Σ

Στρέφονται δυτικά (πρός τήν εἴσοδο) καί ἐρωτᾷ τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεύς· Ἀποτάσση τῷ Σατανᾷ; Καί πᾶσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ; Καί πάση τῇ λατρείᾳ αὐτοῦ; Καί πᾶσι τοῖς ἀγγέλοις αὐτοῦ; Καί πάση τῇ πομπῇ αὐτοῦ; Καί ἀπαντᾷ

Ὁ ἀνάδοχος· Ἀποτάσσομαι. Ἐρωτᾷ πάλι τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεύς· Ἀπετάξω τῷ Σατανᾷ; Καί ἀπαντᾷ

Ὁ ἀνάδοχος· Ἀπεταξάμην. Καί λέγει

Ὁ ἱερεύς· Καί ἐμφύσησον, καί ἔμπτυσον αὐτῷ. Καί ὁ ἀνάδοχος φυσᾷ τρεῖς φορές στόν ἄερα καί φτύνει τρεῖς φορές στό ἔδαφος.

Στρέφονται ἀνατολικά (πρός τό Ἱερό) καί ἐρωτᾷ τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεύς· Συντάσση τῷ Χριστῷ; Καί ἀπαντᾷ

Ὁ ἀνάδοχος· Συντάσσομαι. Ἐρωτᾷ πάλι τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεύς· Συνετάξω τῷ Χριστῷ; Καί ἀπαντᾷ

Ὁ ἀνάδοχος· Συνεταξάμην. Καί λέγει

Ὁ ἱερεύς· Καί πιστεύεις αὐτῷ; Καί ἀπαντᾷ

Ὁ ἀνάδοχος· Πιστεύω αὐτῷ ὡς Βασιλεῖ καὶ Θεῷ. Καὶ ἀπαγγέλλει

ΤΟ ΣΥΜΒΟΛΟΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Πιστεύω εἰς ἓνα Θεόν, Πατέρα, παντοκράτορα, ποιητὴν οὐρανοῦ καὶ γῆς, ὁρατῶν τε πάντων καὶ ἀοράτων.

Καὶ εἰς ἓνα Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Υἱὸν τοῦ Θεοῦ τὸν μονογενῆ, τὸν ἐκ τοῦ Πατρὸς γεννηθέντα πρὸ πάντων τῶν αἰώνων. Φῶς ἐκ φωτός, Θεὸν ἀληθινόν ἐκ Θεοῦ ἀληθινοῦ, γεννηθέντα, οὐ ποιηθέντα, ὁμοούσιον τῷ Πατρί, δι' οὗ τὰ πάντα ἐγένετο.

Τὸν δι' ἡμᾶς τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὴν ἡμετέραν σωτηρίαν κατελθόντα ἐκ τῶν οὐρανῶν καὶ σαρκωθέντα ἐκ Πνεύματος ἁγίου καὶ Μαρίας τῆς Παρθένου καὶ ἐνανθρωπήσαντα.

Σταυρωθέντα τε ὑπὲρ ἡμῶν ἐπὶ Ποντίου Πιλάτου καὶ παθόντα καὶ ταφέντα.

Καὶ ἀναστάντα τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ, κατὰ τὰς Γραφάς.

Καὶ ἀνελθόντα εἰς τοὺς οὐρανοὺς καὶ καθεζόμενον ἐκ δεξιῶν τοῦ Πατρὸς.

Καὶ πάλιν ἐρχόμενον μετὰ δόξης κρῖναι ζῶντας καὶ νεκρούς· οὗ τῆς βασιλείας οὐκ ἔσται τέλος.

Καὶ εἰς τό Πνεῦμα τό ἅγιον, τό Κύριον, τό ζωοποιόν, τό ἐκ τοῦ Πατρὸς ἐκπορευόμενον, τό σύν Πατρί καὶ Υἱῷ συμπροσκυνούμενον καὶ συνδοξαζόμενον, τό λαλήσαν διὰ τῶν προφητῶν.

Εἰς μίαν, ἁγίαν, καθολικὴν καὶ ἀποστολικὴν Ἐκκλησίαν.

Ὁμολογῶ ἓν Βάπτισμα εἰς ἄφεσιν ἁμαρτιῶν.

Προσδοκῶ ἀνάστασιν νεκρῶν.

Καὶ ζωὴν τοῦ μέλλοντος αἰῶνος. Ἀμήν.

Στὴ συνέχεια ἐρωτᾷ πάλι τρεῖς φορές

Ὁ ἱερεὺς· Συνετάξω τῷ Χριστῷ; Καὶ ἀπαντᾷ

Ὁ ἀνάδοχος· Συνεταξάμην. Καὶ λέγει

Ὁ ἱερεὺς· Καὶ προσκύνησον αὐτῷ; Καὶ ἀπαντᾷ

Ὁ ἀνάδοχος· Προσκυνῶ Πατέρα, Υἱόν, καὶ Ἅγιον Πνεῦμα, Τριάδα ὁμοούσιον καὶ ἀχώριστον.

Στὴν εὐχή πού ἀκολουθεῖ, ὅταν ἐρωτηθεῖ ἀπὸ τὸν ἱερέα, λέει καθαρά τό ὄνομα τοῦ βαπτιζομένου.

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ

Οι προσκλήσεις. Όταν προσκαλούμε σέ ένα μυστήριο τῆς Ἐκκλησίας, ὅπως εἶναι τό Βάπτισμα, ἀνάλογο πρέπει νά εἶναι καί τό προσκλητήριό μας. Ἡ μορφή του. Τό περιεχόμενό του. Δυστυχῶς πολλά προσκλητήρια δείχνουν ματαιοδοξία στή μορφή τους καί ἀσυγχώρητη ἐλαφρότητα στό περιεχόμενό τους. Ὅφείλουμε νά προσέξουμε. Τό προσκλητήριο θά πρέπει νά δείχνει τή χριστιανική μας ἀντίληψη γιά τό Βάπτισμα, στό ὁποῖο προσκαλοῦμε συγγενεῖς καί φίλους.

Τά δῶρα. Ὑπάρχει ἡ συνήθεια νά προσφέρουμε κάτι (μπομπονιέρες) ὡς ἀναμνηστικό στούς καλεσμένους μας. Κι ἐδῶ ἐνεργοῦμε ὡς χριστιανοί. Καί ἐπιλέγουμε ἀναμνηστικά πού ἔχουν κάποια σχέση μέ τό μυστήριο. Καινοφανεῖς καί ἀπαράδεκτες εἶναι οἱ ἐπιλογές ὀρισμένων γονέων πού προσφέρουν ἀναμνηστικά πού καμιά σχέση δέν ἔχουν μέ τήν Ἐκκλησία, θύματα κι αὐτοί τῆς ἐμπορευματοποίησης τῶν πάντων.

Τά ροῦχα τοῦ νεοφώτιστου. Σύμφωνα μέ τόν συμβολισμό τῆς Ἐκκλησίας εἶναι λευκά. Τό λευκό χρῶμα συμβολίζει τήν καθαρότητα, τό Ἅγιο Πνεῦμα πού ἔλαβε ὁ νεοφώτιστος. Σεβαστεῖτε αὐτό τόν ἱερό συμβολισμό καί μήν παρασύρεστε ἀπό ἐνδυματολογικές ἐπιλογές πού εἶναι ἄσχετες μέ τό νόημα τοῦ μυστηρίου καί τή σεβάσμια παράδοση τῆς Ἐκκλησίας μας.

Τά «μαρτυρικά». Εἶναι ὁ Σταυρὸς ἢ ἡ εἰκόνα τῆς Παναγίας. Τίποτε ἄλλο. Δυστυχῶς ἔχει παρατηρηθεῖ νά καρφιτσώνονται στά πέτα τῶν προσκεκλημένων διάφορα ἀντικείμενα, πού παραπέμπουν σέ προλήψεις καί δεισιδαιμονίες. Εἶναι ἀσέβεια στήν ὁποία δέν πρέπει ἀπό ἐπιπολαιότητα νά παρασυρόμαστε.

Τό λάδι. Μέ αὐτό χρίει ὁ ἱερέας τό παιδί πρίν τή βάπτισή. Ἀποβλέπει στήν προστασία του ἀπό κάθε δαιμονική ἐνέργεια. Μέ τό ἴδιο λάδι ἀλείφει τό παιδί καί ὁ ἀνάδοχος. Νά εἶναι ἀγνό ἐλαιόλαδο καί ὄχι νοθευμένο σπορέλαιο. Ὅ,τι χρησιμοποιοῦμε στή λατρεία πρέπει νά εἶναι τό καλύτερο.

ΔΙΚΑΙΟΛΟΓΗΤΙΚΑ

Κατά τή βάπτισή ενός παιδιοῦ στόν ἐφημέριό μας προσκομίζουμε τή Ληξιαρχική Πράξη Γεννήσεώς του.

Ὅλα τά μυστήρια πού μᾶς ἀφοροῦν θά πρέπει νά τελοῦνται στήν ΕΝΟΡΙΑ ΜΑΣ.

στήν ένορία στά όρια τής όποιας κατοικοῦμε. Στήν Ένορία μας έπομένως βαπτίζουμε καί τά παιδιά μας. Άν όμως, γιά όποιονδήποτε λόγο εἶναι ανάγκη νά κάνουμε τή βάπτισή τοῦ παιδιοῦ μας σέ ἄλλη ένορία, από τόν έφημέριο τής ένορίας μας θά πρέπει νά ζητήσουμε ένα χαρτί πού λέγεται Μεταβίβαση Βαπτίσεως.

Σέ περίπτωση απουσίας από τή βάπτισή ενός έκ τῶν δύο γονέων, απαιτεῖται γιά τήν όνοματοδοσία έγγραφη συγκατάθεση εκείνου πού απουσιάζει, μέ επικύρωση τοῦ γνησίου τής υπογραφῆς.

* * *

Άγαπητέ Άνάδοχε,

Άξιος ! Αὐτή τήν εὐχή θ' ἀκούσεις από τό στόμα τοῦ λειτουργοῦ καί από τά χείλη όλων τῶν καλεσμένων.

Εὐχομαι κι ἐγώ νά σ' εὐλογεῖ πάντοτε ὁ Κύριος καί ν' ἀναδειχθεῖς πράγματι ἄξιος. Πού σημαίνει νά ἀνταποκριθεῖς μέ εὐθύνη καί συνέπεια στήν τιμή καί τό χρέος νά γίνεις πνευματικός πατέρας τοῦ παιδιοῦ πού πρόκειται νά βαπτίσεις.

Ο ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΗΣ

† Ο ΝΕΑΣ ΣΜΥΡΝΗΣ ΣΥΜΕΩΝ